

ČASOVÁ OSA ŽIVOTA PAMĚTNÍKA

metodický list

Anotace

Na základě rozhovoru s pamětníkem (rodinným příslušníkem) žáci tvoří časovou osu jeho života, kterou doplní fotografiemi, dobovými dokumenty a vlastními kresbami.

Cílová skupina

4. a 5. ročník ZŠ

Vzdělávací cíle

- Žák zjistí základní fakta a události ze života pamětníka.
- Žák umí pracovat s časovou osou.
- Žák dokáže události seřadit na časové ose (starší – novější).
- Žák se orientuje v základních datech české historie 20. století.
- Žák dokáže vyznačit na ose události „velkých dějin“ i události ze života pamětníka.
- Žák si uvědomuje souvztažnost „velké“ a „malé“ historie.

Kompetence

Schopnost učit se, komunikace v mateřském jazyce, kulturní povědomí a vyjádření, sociální schopnosti, práce s digitálními technologiemi

Časová dotace

90–120 minut

Pomůcky

několik papírů A3 či A4 (ideální jsou čtvrtky), ofocené či oskenované dokumenty ze života pamětníka, dobové zprávy, fotografie či novinové titulky, rýsovací potřeby, výtvarné potřeby, vyplněný pracovní list, popř. počítač k rešerši o dobových událostech či pomůcka – časová osa z dílny Post Bellum

Postup

Příprava před aktivitou 1 (fakultativně)

Pokud disponujeme pomůckou – časovou osou z dílny Post Bellum, zkusíme s žáky nejprve na osu umístit některé z kartiček (pamětníků, významných událostí, osobností, vynálezů atd.). Co můžeme pomocí časové osy zjistit o určitém historickém období či osobnosti? Co můžeme ještě doplnit, aby byl obraz celistvější a komplexnější? Kde získáme další informace?

ČASOVÁ OSA ŽIVOTA PAMĚTNÍKA

metodický list

Příprava před aktivitou 2

Zadáme žákům, aby se pomocí rozhovoru dozvěděli co nejvíce o pamětníkovi, vyplnili pracovní list a popř. si obstarali fotografie či dokumenty (vysvědčení) z pamětníkova života, které by mohli okopírovat či oskenovat a použít na tvorbu časové osy.

Evokace

Řekneme žákům, že nyní už zjistili velké množství informací o svém pamětníkovi, a proto mohou jeho život ztvárnit pomocí vlastní časové osy pamětníka, kterou doplní fotografiemi, dobovými událostmi, svými ilustracemi atd. Některé roky byly z hlediska života pamětníka obzvlášť významné, ty budou zvýrazněny a doplněny třeba fotkou či popisem události, jiné nikoli, ty zůstanou bez popisku. Zdůrazníme, že pokud žáci nemají dostatek fotografií či dokumentů, nevádí, vše lze nakreslit. Výtvarné pojetí bude zcela v rukou žáků, fantazii se meze nekladou (je možné lepit obálky s dokumenty, vytvářet koláže, použít textil či krajku, průhledné popisovací fólie atd). Výsledná časová osa by měla být jedinečná, tak jako je jedinečný každý osud, a co nejvíce evokovat osobnost pamětníka.

Uvědomění

Na základě získaného materiálu žáci tvoří časovou osu života svého pamětníka, doporučujeme formu „leporela“ – 2 až 4 čtvrtky A3 či A4 přilepíme izolepou po kratší straně k sobě tak, aby vznikl dostatečně dlouhý pruh papíru, na který žáci narýsují časovou osu a doplní ji již získaným materiálem v průběhu projektu, např. fotografiemi pamětníka jako dítěte/v dnešní podobě, rodinnými fotografiemi, svatební fotografií, vysvědčením, obrázkem oblíbeného předmětu nebo hračky atd. Mohou také doplnit dopisem pamětníkovi nebo jiným textem, např. popsanou příhodou či událostí, kterou pamětník zažil. Události velkých dějin (třeba v letech 1968, 1989) by měly být také zaznamenány – lze ale také nechat děti pátrat na internetu, co významného se stalo např. v roce narození pamětníka. Necháme žákům dostatek času na zpracování.

Reflexe

Hotové časové osy života pamětníků si žáci společně projdou, představí a vystaví. Žáci mohou sdílet, jak se jim na projektu pracovalo, co jim přinesl a co hodnotí jako nejzajímavější. Hezkou tečkou může být výstava a prezentace jednotlivých časových os, mohou se však také stát součástí aktivity portrét pamětníka a/nebo finálního výstupu – portfolia.

